

PRIVREDNA/GOSPODARSKA
KOMORA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj 116 - 117 * Godina XIII
Maj/svibanj - juni/lipanj 2012.

GLASNIK

ISSN 1840-0310

Industrija tekstila, odjeće, kože i obuće

Unaprijeđenje ambijenta za proizvodnju

Odbor Udruženja metalske i elektro industrije (OUMEI)

Nedovoljno okolinskih dozvola

ISSN 1840-0310

9 771840 031004

Uspješan nastup bh. kompanija

Shodno iskazanom interesovanju bosanskohercegovačkih poduzeća za saradnju sa Kosovom, na sajmu održanom, u junu, sa privrednim subjektima učestvovala je i Privredna/Gospodarska komora FBiH u okviru dogovorenih aktivnosti nosilaca zajedničkih poslova po projektima komora u BiH

Izlagači iz naše zemlje koji su se predstavili na ovogodišnjem sajmu su: TEM MANDEKS Široki Brijeg, SCAME Široki Brijeg, MEKOM Visoko, WELTPLAST Posušje, SUTON Široki Brijeg, EP-HERCEGTISAK Široki Brijeg, MAJEVICA Srebrenik uz predstavnike Komore.

Ova sajamska manifestacija je najveći privredni događaj na Kosovu, koji se održava na 4.060 m² zatvorenog izložbenog prostora. Osim Bosne i Hercegovine, predstavila su se i poduzeća iz Albanije, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Makedonije, Grčke, Italije, Austrije, Njemačke. Učestvovalo je oko 120 izlagača (40% stranih i 60% proizvođača sa Kosova).

Sajam je otvorila Mimoza Kusari Lila, ministar za trgovinu i industriju Kosova, i zajedno sa ostalim članovima delegacije Kosova posjetila standove bh. kompanija i vodila razgovore. Stand bh. kompanija obišao je i Besim Beqaj, ministar za integracije Kosova.

Kompanije koje su bile prisutne u Prištini upriličile su razgovore sa poslovnim ljudima sa Kosova, može se reći uspješno, jer nekima od njih je to bilo prvo pojavljivanje na ovom tržištu.

U strukturi roba koje se izvoze iz BiH nalaze se lijekovi, željezne šipke, čelik, naftni derivati, građa, prehrambeni proizvodi, namještaj, toalet papir, mesni proizvodi, cigarete i dr. Uvozila se koža, šećer, proizvodi od gume, slad, mineralne vode, zavarene cijevi i dr.

S obzirom na to da Kosovo još uvijek nema razvijene velike proizvodne kapacitete, bh. proizvođači imaju veliku mogućnost plasmana svojih proizvoda u ovoj zemlji. To se moglo vidjeti i na terenu. Postojalo je veliko interesovanje kosovskih privrednika za bh. kompanije i njihove proizvode. Potražnja je za proizvodima metalne, elektro, prehrambene, drvene i drugih industrija.

Veliki problem za saradnju privrede BiH i Kosova predstavljaju vize za poslovne ljude Kosova, koji za dolazak u BiH trebaju garantno pismo i odlazak u Ambasadu BiH u Skoplje po vizu.

U razgovoru sa Safetom Gergelyu, predsjednikom Privredne komore Kosova, i njegovim saradnicima rečeno je da BiH ima veliku šansu da njene kompanije učestvuju u razvoju i izgradnji Kosova. Privredne komore nisu zadovoljne obimom robne razmjene i prijedlog je da treba tražiti više oblike saradnje (zajednička ulaganja, kooperacija i nastup na trećim tržištima), kao i to da se prosljede opravdani zahtjevi kompanija nadležnim institucijama BiH o uvođenju bezviznog režima za građane Kosova.

Imajući u vidu sve pogodnosti ovog tržišta: njegovu blizinu, veliku potražnju za svim vrstama roba, uspostavljene veze, CEFTA sporazum i konkurentnu cijenu naših roba na ovom tržištu, potrebno je omogućiti i pomoći našim kompanijama da ostvare što veće prisustvo na Kosovu i učešće na tenderima.

Šemsa ALIMANOVIĆ
s.alimanovic@kfbih.com

GLASNIK

Privredna / Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine
List izlazi mjesečno
Godina XIII
Broj 116 - 117
Maj/svibanj - juni/lipanj 2012.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Željana Bevanda,
glavni urednik,
Amela Kečo,
odgovorni urednik,
članovi:
Mira Idrizović,
Šemsa Alimanović,
Ljubo Dadić

i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

Adresa:

Privredna / Gospodarska
komora FBiH
- za Glasnik -
71000 Sarajevo
Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić
Telefon: 033/566-300
E-mail: m.velic@kfbih.com

Telefoni:

033/566-222 (centrala)
033/217-782
Faks: 033/217-783
www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.o.o.
Sarajevo

Općinski sud Sarajevo
UF/1-2219/05,
RB 1-3018

Identifikacioni broj
4200088140005

Identifikacioni broj PDV
200088140005

DTP: "Privredna štampa"
Štampa: Suton d.o.o.

Varaždinska 2, Široki Brijeg
Besplatan primjerak

Susret predsjednika privrednih komora bivše Jugoslavije

Ulazak Republike Hrvatske u Evropsku uniju, za sve zemlje potpisnice CEFTA, posebno za Bosnu i Hercegovinu, otvara brojna pitanja, ali i probleme. Članstvo Hrvatske u EU donosi promjene u trgovini, carinskim propisima, postupcima, procedurama, certifikatima, te otvara pitanje graničnih prijelaza i dr.

Nastavljajući jedanaestogodišnju tradiciju susreta predsjednika komora zemalja bivše Jugoslavije, ovogodišnji 19. susreti su održani upravo o temi unaprijeđenja regionalne saradnje u kontekstu ulaska Republike Hrvatske u EU. Susret predsjednika privrednih komora zemalja bivše Jugoslavije održan je 12. 6. 2012. godine u Hrvatskoj gospodarskoj komori u Zagrebu.

Uz domaćina Nadana Vidoševića, predsjednika HGK, na skupu su bili predsjednici Vanjskotrgovinske/Spolnotrgovinske komore BiH Bruno Bojić, Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH Avdo Rapa, Privredne komore Republike Srpske Borko Đurić, Privredne komore Kosova Safet Gërzhaliu, Privredne komore Crne Gore Velimir Mijušković, Stopanske komore Makedonije Branko Azeski, Privredne komore Srbije Miloš Bugarin, Privredne komore Vojvodine Ratko Filipović, savjetnik predsjednika Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Friedl, te potpredsjednik Vlade RH za unutrašnju, vanjsku i evropsku politiku Neven Mimica.

Predsjednik HGK Nadan Vidošević istaknuo je kako je tema susreta od vitalnog značaja za sve zemlje regije. Kazao je da su posljednjih deset godina primjenom zone slobodne trgovine, te Sporazuma CEFTA-e ostvareni vrlo dobri poslovni rezultati i zabilježen rast robne razmjene i do 300 posto. Ulaskom Hrvatske u EU, kako je konstatovao, u regiji će nastat problem u prometu robe na tehničkoj razini (akreditirane laboratorije). Problema bi moglo biti posebno u robnoj razmjeni Hrvatske i BiH zbog čega će, kako je kazao, komorske strane uložiti napor kako ne bi nastale i veće štete.

Predsjednik P/GKFBiH Avdo Rapa je mišljenja da ulazak Hrvatske kao nama strateški značajne države u BiH otvara niz problema. Neki od njih će, kako je istakao, biti rješavani istovremeno

sa ispunjavanjem pojedinih uslova za pristupanje BiH u EU.

Kao oblast u kojoj će predstojeće promjene u vanjskotrgovinskim režimu biti evidentnije je poljoprivredno-prehrambeni sektor, te je neophodno što prije pronaći najprihvatljivije rješenje za sve strane. Kako ispunjavati veterinarske, sanitarne i fitosanitarne standarda i uvjete EU? Naglasio je da će P/GKFBiH i dalje podržavati sve aktivnosti usmjerene na regionalnu saradnju u cilju olakšavanja nastupa svojih članica na tržištima zemalja regiona.

Predsjednik V/SKBiH dr. Bruno Bojić je kazao da su zemlje regije međusobno jedna drugoj važni privredni partneri, posebno u pogledu vanjskotrgovinske razmjene. On je naglasio potrebu razvijanja međusobne saradnje i zajedničkog nastupa na trećim tržištima, te podsjetio i na obećanu pomoć Hrvatske zemljama regije u približavanju evropskim integracijama.

Predsjednik Bojić je ukazao i na neriješene imovinsko-pravne odnose sa Hrvatskom, pitanje graničnih prijelaza za izvoz poljoprivrednih proizvoda, te potrebu da Hrvatska i EU našoj zemlji omoguće prijelazni period primjene propisa EU za plasman bh. proizvoda na tržište Hrvatske do trenutka njenog punopravnog članstva u EU, odnosno do 30. 6. 2013. godine.

Na inicijativu predsjednika Bojića dogovoreno je da se jubilarni 20. susreti predsjednika komora zemalja bivše Jugoslavije održe u septembru u Sarajevu.

Amela KEČO, dipl. pravnik
a.keco@kfbih.com

Unaprijeđenje ambijenta za proizvodnju

Povodom analize projektnog zadatka na izradi Strategije razvoja tekstila, odjeće, kože i obuće u FBiH za period od 2013. do 2023. godine, te aktuelnoj problematici u ovoj industriji, krajem maja, u Komori je održan radni sastanak sa predstavnicima kantonalnih ministarstva za industriju

Održavanje ovog skupa inicirala je Vlada FBiH, s obzirom na to da aktivnosti vezane za akcioni plan provodi Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije u saradnji sa P/GKFBiH.

Prema riječima Marinka Bošnjaka, pomoćnika ministra, radi se na tome da se, primarno, pomogne tekstilnoj industriji dok strategija ne bude pripremljena u potpunosti.

- Ministarstvo sada radi na potencijalnim sredstvima koja će se realizirati pomoću Razvojne banke. Dio sredstava koja su ranije bila plasirana kroz grantove usmjerit ćemo ka Razvojnoj banci, kako bi se subvencionirale kamatne stope. Na taj način bismo konkretno pomogli tekstilnoj, ali i drugim industrijskim granama - kazao je ministar Bošnjak.

Uz pomenutu, pripremaju se i strategije za drvnu, metalsku, građevinsku i elektroindustriju.

- Nakon izrade pojedinačnih strategija slijedi izrada akcijskog plana za svaku od njih. Bit će precizirano ko je nositelj određenih aktivno-

sti, rokovi i drugi detalji koje je potrebno definirati - kazao je Bošnjak.

Tekstilnu i kožarsko-prerađivačku industriju, kao i druge industrijske grane, prate brojni problemi, nekontrolirani uvoz, carinska ograničenja, nepostojanje stimulacije izvoza, visoki doprinosi i cijene energenata potrebnih za proizvodnju.

- Ovo je prva vlada koja je, nakon 1995. godine, prepoznala da je potrebno napraviti strategiju za industriju tekstila, kože i obuće i da se ne smije dozvoliti njihova propast. U ovim industrijama u BiH zaposleno je oko 30 hiljada radnika, u FBiH oko 20 hiljada - kazao je Hrvoje Brajković, sekretar Udruženja tekstilne, kožarsko-prerađivačke industrije pri P/GKFBiH.

Izvoz u tekstilnoj i kožarsko-prerađivačkoj industriji lani je iznosio oko 950 miliona KM, što pokazuje da ova grana stagnira.

- U BiH više nema proizvodnje tkanina, prediva i sve sirovine se uvoze. Tekstil iz BiH najviše se izvozi u Njemačku, Holandiju, Belgiju i Italiju, a obuća u Italiju - pojasnio je Brajković.

Analizu dosadašnjih aktivnosti na izradi Strategije prezentirao je Senad Zekić, iz Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije. Prema njegovim riječima, radna grupa za izradu projektnog zadatka formirana je u martu, dok se okončanje izrade Strategije očekuje krajem septembra. Usvajanje prijedloga strategije od Vlade FBiH planirano je za oktobar, nakon čega slijedi usvajanje na Parlamentu FBiH.

- Iako većina ključnih aktera u izradi strategije ima konstruktivan pristup, izražena je neaktivnost privrednih društava. Od 70 anketiranih, njih 46 je odgovorilo na dostavljeni upitnik - precizirao je Zekić.

Ova strategija će odrediti namjeru države u oblasti tekstila, kože i obuće kako bi svako privredno društvo i pojedinac imali jasne smjernice za svoje poslovne aktivnosti. Modernizacija i restrukturiranje ove industrijske grane u tržišnom, kadrovskom, proizvodnom, organizacionom i tehnološkom pogledu neki su od definiranih ciljeva strategije.

Selma DŽINIĆ

Nedovoljno iskorišten potencijal

Na poziv Murata Yalçintaşa, predsjednika Istanbulske trgovačke i industrijske komore, Avdo Rapa, predsjednik P/GKFBiH, prisustvovao je godišnjoj Skupštini Asocijacije trgovačkih i industrijskih komora Mediterana (ASCAME), održanoj, početkom juna, u Istanbulu

Tokom dvodnevno boravka ostvareno je nekoliko bilateralnih sastanaka sa predstavnicima Komore, koju čine članice 23 zemalje širom Mediterana. Od 2007. godine Skupštinom predsjedava Murat Yalçintaş. Raspravljalo se o političkoj i ekonomskoj budućnosti Sredozemlja. Osim ministara privrede, industrije i trgovine zemalja članica, među govornicima su bili i predstavnici Europske investicijske banke, Mediteranske parlamentarne skupštine, te viših organizacija kao što su mediteranske unije.

Kao jedan od najvažnijih razloga neiskorištenosti raspoloživih privrednih potencijala naglašen je nedostatak privredne saradnje, uključujući trgovinu, osobito između mediteranskih zemalja.

Prema navodima Tamare Obradović Mazal, zamjenice ministra privrede Republike Hrvatske, ova mediteranska zemlja u robnom pro-metu sa Libanom učestvuje sa simboličnih 0,2% od ukupnog uvoza, dok je robni promet Hrvatske sa Republikom Turskom ispod 2% od ukupnog uvoza.

Fuad Kasumović, zamjenik ministra financija Bosne i Hercegovine, je naglasio slabu povezanost regionalne trgovine i ulaganja, podsjećajući na ulogu Mediterana u ne tako dalekoj prošlosti kao „središta svijeta“ u kom su cvjetali trgovina, roba, ideje i dobra.

Prezentirao je privredne potencijale Bosne i Hercegovine i pozvao učesnike da investiraju u BiH, te da time jačaju stabilnost i obezbjeđuju prosperitet Mediterana.

Naglašeno je da, osim ekonomskih faktora, ključnu ulogu igraju i politički sa osvrtom na fenomen mediteranskog „arapskog proljeća“.

Pitanje Kipra, krvavi konflikti u Siriji, sa jedne strane, te ekonomska kriza u Grčkoj, Italiji i Španiji, s druge, oslikavaju dramatičnost trenutka.

Nova uprava u Francuskoj, čiji stav i djelovanje u međunarodnim odnosima još uvijek nije

moguće tačno predvidjeti, holandske razlike u mišljenju o upravi privrednih politika Njemačke i Europske unije nove su nepoznanice, na koje će vrijeme pred nama dati prave odgovore.

U razgovoru sa predsjednikom Rapom, Yalçintaş je potvrdio dolazak stotinu turskih firmi na tradicionalnu bienalnu izložbu turskih proizvoda, koja će se održati u Sarajevu od 19. do 22. septembra.

Nakon dva mandata, Murat Yalçintaş mjesto predsjednika je ustupio svom nasljedniku Mohammedu Choucairu iz Libana.

Emir PAŠIĆ, dipl. ecc.
e.pasic@kfbih.com

Organizovanje

Formirano Udruženje certificiranih osoba

Pri Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH nedavno je osnovano Udruženje certificiranih osoba za obavljanje funkcija u nadzornim odborima i upravama privrednih društava s učešćem državnog kapitala.

Članovi udruženja su osobe koje su završile postupak usavršavanja i certificiranja po Uredbi i Programu usavršavanja predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava s učešćem državnog kapitala. Edukacija je organizirana u više ciklusa od oktobra 2010. i još se odvija. Do sada je certificirano 706 osoba.

Osnovni ciljevi osnivanja Udruženja su: trajno stručno usavršavanje članova, statusno obavljanje funkcija kao zasebne interdisciplinarnе profesije, profesionalno obavljanje upravljačke i poslovne funkcije u privredi s aspekta poduzetničke i zakonske odgovornosti i u skladu s kodeksom profesionalne etike, te razvoj dobre prakse korporativnog upravljanja.

Svoje funkcije Udruženje će obavljati u okviru organizacione strukture P/GKFBiH.

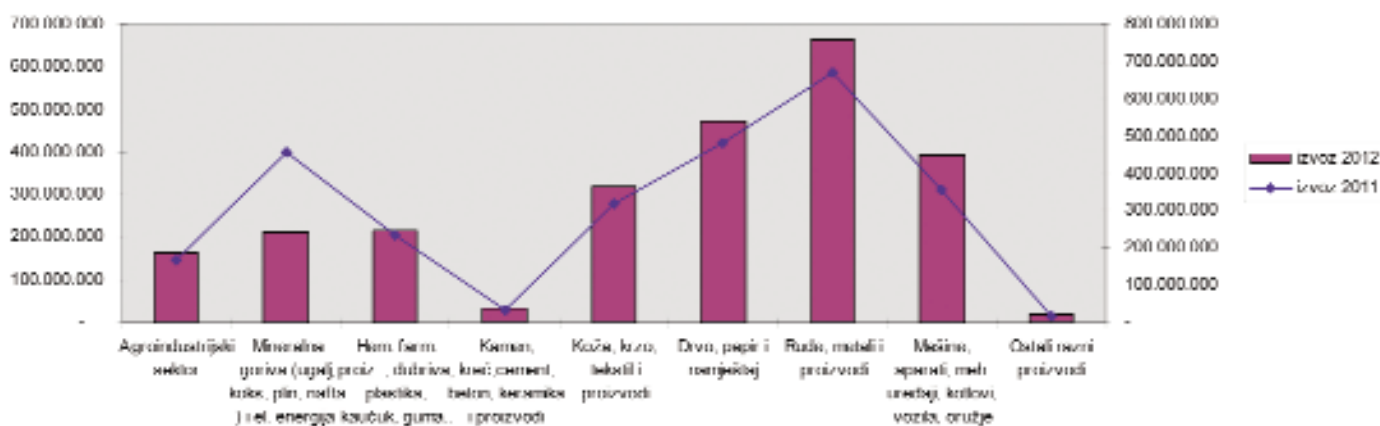
Predsjednik Udruženja certificiranih osoba za obavljanje funkcija u nadzornim odborima i upravama privrednih društava s učešćem državnog kapitala je prof. dr. Aziz Šunje.

Nedovoljno okolinskih dozvola

Na sjednici Odbora, održanoj u junu, razmatrana su aktuelna zbivanja u ovom sektoru, predstavljena je novopokrenuta proizvodnja u poslovnoj jedinici tešanjске Pobjede, te prezentiran Izvještaj o stanju regulative u oblasti zaštite okoliša u sektoru metalske i elektroindustrije, sa aspekta okolišne dozvole, uključujući primjenu najbolje raspoložive tehnike i razvoja registra zagađivača i zagađivanja

O rezultatima vanjskotrgovinske razmjene, vrijednostima i vrstama indikatora značajnih za ovaj sektor, kao i utjecajima okoline na sektor metala govorila je Nafija Šehić - Mušić, sekretar Udruženja.

Pregled izvoza Bosne i Hercegovine po sektorima

Dijagram pokazuje poziciju sektora metala (rude, metali i proizvodi; mašine, aparati...) u ukupnom izvozu BiH, po sektorima (izvor: V/STKBiH)

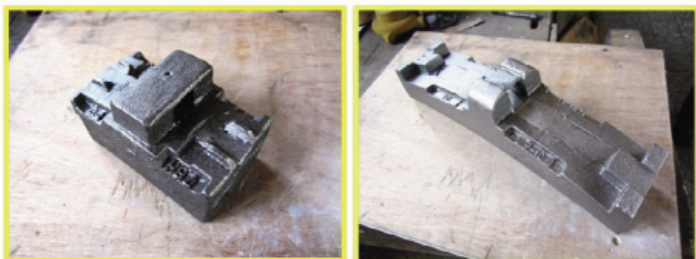
Bilo je riječi i o dokumentu „Prilog strategiji razvoja FBiH i BiH, kroz prizmu razvoja metalske i elektro industrije FBiH“ do 2014. godine.

Proizvodne kapacitete livnice Pobjede Tešanj - predstavio je Armin Čostović, uključujući način obnove glavnih i pratećih djelatnosti, proizvodni program i perspektivu.

Prema njegovim riječima, trenutne mogućnosti livnice su, sivi liv od SL 10 - SL 25., proizvodi od SL, kućišta pumpi za vodu i ulje, poklopci za pumpe, impeleri za pumpe za vodu, remenice za pumpe, poklopci sa okvirom, rešetke, vrtni program (stubovi, klupe, stolovi...), kočione papuče za željeznice, te pojedinačni dijelovi po narudžbi.

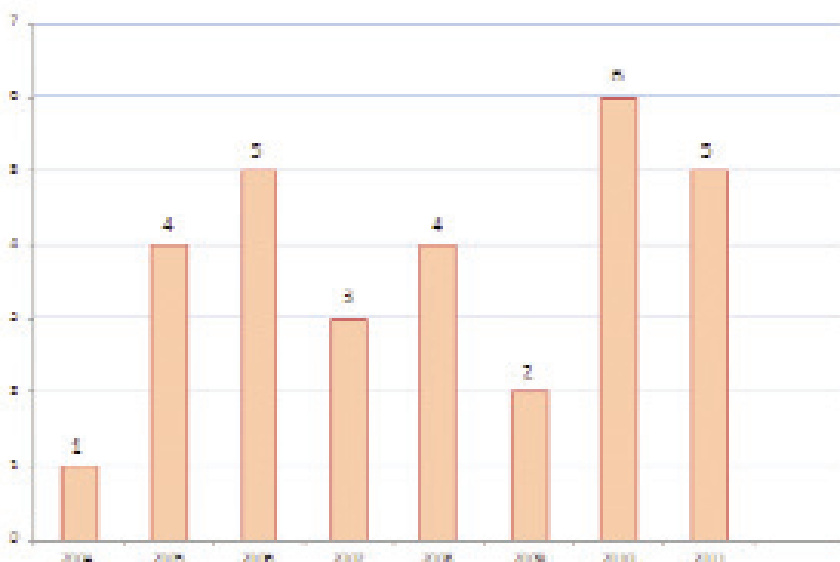
Planirana proizvodnja u livnici je od 10% do 15% liv nižeg kvaliteta, 30% do 40% nodularni liv, te SL boljeg kvaliteta (SL 22 - SL 25). Kapacitet livnice u jednoj smjeni je 3.000 tona godišnje kada je riječ o manjim odlivcima, uz mogućnost izrade odlivaka težine do pet tona. Planirana proizvodnja za ovu godinu iznosi 720 tona (50% kanalizacioni, 50% motorni liv). Cilj je 8.000 tona godišnje.

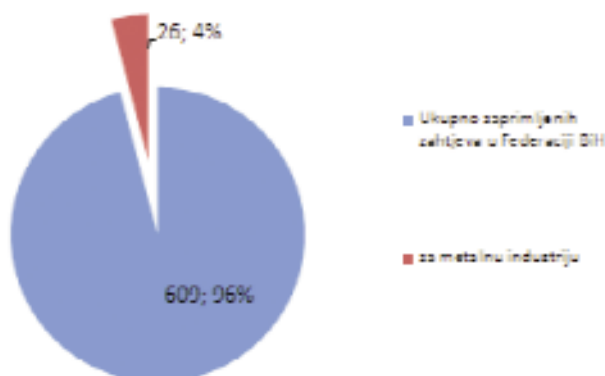

O stanju regulative u oblasti zaštite okoliša u sektoru metalske i elektro industrije, sa aspekta okolišne dozvole, izvijestio je Mladen Rudež, pomoćnik ministra Ministarstva okoliša i turizma FBiH (FMOiT). Prezentirao je zakonska i podzakonska akta, vezano za okolišnu dozvolu, značaj BAT i BREF dokumenata, uz osvrt na metalnu industriju.

Zaprimljeni zahtjevi za metalnu industriju od 2004. do juna 2012.

Broj zaprimljenih zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole za metalnu industriju u odnosu na ukupan broj od 2004. do juna 2012.

Izdane okolišne dozvole za metalnu industriju u Federaciji BiH od 2004. do 2012. u odnosu na ukupan broj

Članovi Odbora UMEI izrazili su nezadovoljstvo brojem prijavljenih i dobijenih okolinskih dozvola ne samo sa aspekta zaštite okoliša nego i aspekta konkurentnosti proizvoda članica Udruženja. U narednom periodu, Odbor će u saradnji sa FMOiT, raditi na ubrzanju aktivnosti tako što će utjecati na širenje saznanja i informacija o važnosti uvođenja okolinskog upravljanja i izrade plana aktivnosti na izdavanju okolinskih dozvola.

Suada Numić, stručna saradnica u FMOiT, govorila je o Registru o postrojenjima i zagađivanjima - BH PRTR. Predstavila je zakonski temelj o formiranju Registra i uputstva o unosu podataka o postrojenju, Ekspor/Import podataka, te pojasnila:

- Postrojenje podatke eksportuje jednom godišnje, najkasnije do 30. juna tekuće za prethodnu godinu i dostavlja nadležnom entitetskom ministarstvu;
- U FMOiT podaci se importuju u Registar, koji sadrži devet formi za popunjavanje godišnjeg izvještaja;
- Podaci se do 30. novembra tekuće za prethodnu godinu eksportuju ka Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih poslova BiH.

Bilo je riječi i o zakonskim aktima, koji su u proceduri kao što je Nacrt zakona o energetskej efikasnosti i Prijedlog zakona o upravljanju državnim kapitalom u privrednim društvima.

Ovi dokumenti su dostupni na web stranici Vlade FBiH, stoga članovi Odbora svoje, eventualne, primjedbe i sugestije mogu uputiti preko Komore ili direktno na meritorne adrese.

Vezano za pripreme za održavanje Foruma metalaca, prisutnima je dostavljen prioritetni program operativnih aktivnosti na provođenju mjera iz Manifesta metalske industrije BiH, u formi prijedloga. Potrebno je da se konkretiziraju aktivnosti, upute primjedbe i sugestije, te da se što više privrednih subjekata uključi u realizaciju ovih aktivnosti. Svoje sugestije mogu dostaviti preko Komore ili direktno, koordinatorskom operativnog tima, e-mail: info@zeda.ba

N. ŠEHIĆ - MUŠIĆ
n.sehic@kfbih.com

Smanjena realizacija građevinskih radova

Dostupni indikatori ukazuju na to da je početak 2012. godine praćen osjetnim slabljenjem dinamike ekonomske aktivnosti u BiH. Suočeni smo sa problemom ekonomskog rasta, stagnacije u zapošljavanju, industrijske proizvodnje maloprodaje... Izraženo je slabljenje rasta domaće potražnje, što je glavni uzrok pada vrijednosti robnog uvoza od 6,5%

U Bosni i Hercegovini je prosječan broj zaposlenih u januaru 2012. godine smanjen za 0,7% g/g i iznosi 689,1 hiljada lica. Od tog broja, najveći procenat ubjedljivo se odnosi na građevinarstvo.

Samo u Federaciji Bosne i Hercegovine, vrijednost izvršenih građevinskih radova u januaru 2012. u odnosu na prosječnu vrijednost prošle godine manja je za 44,8%, dok je u odnosu na isti mjesec prošle godine manja za 5,7%. Na objekte visokogradnje odnosilo se 56,5%, na objekte niskogradnje 43,5%. Ovaj podatak možemo komentarisati kao ohrabrujući u smislu upošljavanja, jer kad je riječ o selekciji građevinskih radova, onda je visokogradnja definitivno ta koja u većem procentu vrši direktno upošljavanje kadrova na gradilištu i to je za sveukupnu socijalnu klimu u našoj zemlji dobro. Niskogradnja više angažuje opremu, mehanizaciju, stručni kadar itd. Međutim, u zemlji, kao što je naša, realnije bi bilo očekivati snažan odstup u realizaciji radova u niskogradnji. S obzirom na to da nemamo izgrađenu putnu mrežu, da imamo dovoljno i isprojektovanih dionica na autoputu, ali odobrenih sredstava, ne možemo biti zadovoljni procentom realizacije građevinskih radova u niskogradnji. Trebalo bi da učešće niskogradnje u ukupnoj realizaciji radova građevinskog sektora bude značajno više, za što postoje realne šanse i time doprinese promjeni sveukupnog ekonomskog stanja u našoj zemlji. Intenziviranje radova na autoputu doprinijelo bi punom upošljavanju kapaciteta u građevinarstvu, ali i rastu uposlenih drugih privrednih i vanprivrednih djelatnosti.

Broj uposlenih radnika na gradilištu u januaru odnosio se na niskogradnju (55,9%), a na objekte visokogradnje 44,1%. Ovakav odnos rezultat je vremenskih prilika, odnosno neprilika, snježnih padavina i pojačanih potreba na angažovanju građevinske operative u čišćenju puteva.

Materijalne štete

Stanje vremenskih nepogoda koje je obilježilo prvi kvartal 2012. godine značajno je utjecalo na realizaciju građevinskih radova, upošljavanje u građevinarstvu, materijalne štete po pitanju održavanja „hladnog pogona“, materijalne štete stajanja mehanizacije, koja je, uglavnom, kupljena na leasing, mjesečno otplaćivanje je obavezno, bez obzira na objektivne nemogućnosti angažovanja te operative, plaćanje doprinosa radnicima isključivo je bilo na obavezi poslodavaca, dovedeno je u pitanje poštivanje rokova za završetak radova i otvorena mogućnost obračuna penala... Ugovori sklopljeni po međunarodnom standardu Fidicu regulisali su ovaj problem na način da se prijavi nemogućnost završetka radova, proglašava se stanje „Više sile“ i time omogućava produžavanje rokova. Međutim, svi ugovori nisu sklopljeni prema Fidicu, postojala je realna opasnost da pojedini investitori iskoriste mogućnost obračunavanja penala. Na sreću, prateći stanje na terenu, nismo upoznati da je bilo takvih pojava. Značajnijih investicija u toku gradnje nismo imali u tom periodu, radovi na autoputu su bili obustavljeni u potpunosti, ali je riječ o ugovorima prema Fidicu između građevinskih privrednih društava i Direkcije autocesta i cesta Federacije Bosne i Hercegovine.

Kada je riječ o angažmanu na inozemnom tržištu, svjedoci smo da smo u 2011. godini doživjeli gubitak velikog i značajnog tržišta, sa više aspekata, a to je tržište Libije.

Privredna društva iz FBiH, u 2011. godini, zabilježila su smanjenu realizaciju izvedenih građevinskih radova u inozemstvu za 68,7% u odnosu na 2010 godinu. Vrijednost ugovorenih građevinskih radova u inozemstvu bila je manja za 36,5% u odnosu na 2010. godinu.

Direktne materijalne štete naših preduzeća na libijskom tržištu iznose oko 110 miliona eura. Planirani radovi i ugovoreni poslovi zahtijevali su pojačano upošljavanje kapaciteta, stručnih kadrova, koncentracija na libijsko tržište, ali i istovremeno odbijanje drugih potencijalnih poslova, sa namjerom da se ozbiljno pristupi realizaciji potpisanih ugovora u Libiji. Sveukupna situacija dovela je brojna preduzeća u situaciju naglog otpuštanja radnika i izazvala preokupaciju aktivnostima na iznalaženju mogućnosti naplate „okončanih situacija“ potpisanih ugovora. Trenutno, možemo reći da postoji interesovanje za povratak od naših preduzeća na libijsko tržište, ali ne i realne šanse za to u ovom momentu. Prvo, zbog sigurnosne situacije, koja još uvijek nije stabilna na cjelokupnom tržištu Libije, a, drugo, zbog činjenice da još uvijek ne možemo biti sigurni u kom pravcu će biti usmjerena vanjska politika nove vladajuće strukture u Libiji. Interesovanje naših građevinara je jasno, a to je da političke strukture u našoj zemlji pruže podršku našim preduzećima, na način da osiguraju dobre i prijateljske odnose sa novom vladajućom strukturom u Libiji.

Katarsko tržište

Procjenjujući nova potencijalna tržišta koja bi mogla biti „zamjensko“ tržište za Libiju to je Katar. Planirane investicije u narednih pet godina na katarskom tržištu su 232 milijarde dolara. Postoji interesovanje i potreba naših preduzeća za angažman.

Pokrenuta je inicijativa u ime Udruženja građevinara P/GKFBiH za organizovanje zvanične državno-privredne delegacije BiH Kataru. U skladu sa vlastitim, kompetencijama Komora je poduzela aktivnosti u tom pravcu. Uputili smo dopis Ministarstvu vanjskih poslova i Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da podrže takvu inicijativu i daju svoj doprinos u osiguravanju novog tržišta za bh. građevinare. Nadamo se da će zajedničko djelovanje u tom pravcu doprinijeti poboljšanju poslovanja građevinskog sektora, a time cjelokupnih ekonomskih aktivnosti u zemlji i deviznog priliva u zemlju.

Neophodna je konkretna pomoć vladajućih struktura naše zemlje i entitetskih vlada na osiguravanju bankarskih garancija preduzeća, koja imaju interesovanje i mogućnosti izlaska na inozemno tržište. Ovdje, prije svega, mislimo na podršku Razvojne banke. Entitetske vlade bi se trebale zalagati i osigurati sredstva Razvojne banke za ovu namjenu.

Kada je u pitanju regionalna saradnja, ulazak Republike Hrvatske u EU mogao bi imati negativan

odraz na izvoz i građevinskih usluga i građevinskih proizvoda. Uslovi CEFTE se neće primjenjivati za Hrvatsku definitivno od januara naredne godine, zakonodavstvo EU će biti punosnažno u Hrvatskoj, a samim tim i certificiranje proizvoda bit će strogo naglašeno... Naša nada je da će prevladati obostrani ekonomski interesi ove dvije zemlje i da će biti ostvaren neophodan angažman naših preduzeća na certificiranju proizvoda, te da će ulazak R Hrvatske u EU stvoriti povoljniju klimu međusobne saradnje, na način da se unaprijedi kvalitet poslovanja naših preduzeća.

Mr. Dženana HODŽIĆ, sekretar sektora za građevinarstvo, IGM i stambeno-komunalnu oblast P/GKFBiH
dj.hodzic@kfbih.com

Moguća rasterećenja u FBiH

Smanjenje doprinosa za proizvodne djelatnosti

Poduzetnici u Federaciji BiH već odavno traže rasterećenje gospodarstva kroz smanjenje stopa doprinosa i parafiskalnih davanja, ali to, iako je bilo prijeko potrebno uraditi još na početku krize, nije urađeno.

Nermin Nikšić, federalni premijer, kaže da Vlada FBiH razmatra brojne opcije za rasterećenje gospodarstva, te da je jedna od njih i smanjenje doprinosa.

Ipak, navodi, nije siguran da bi to navelo poslodavce da oni prijave radnike koji im rade na crno. Ono što Vladi drži u grču je upravo mogućnost da ne dođe do smanjenja sive ekonomije, a stope budu smanjene.

- Ne bismo htjeli ići grlom u jagode. Bez preciznih izračuna ne bismo ulazili u to, jer na taj način možemo ugroziti stabilnost javnih fondova koja je ionako na samoj granici - kaže Nikšić.

Navodi da je nekoliko mjera o kojima se razmišlja. Tu je, između ostalog, i smanjenje doprinosa samo za proizvodne djelatnosti, te oslobađanje od poreza na dobit ako se ona reinvestira.

Izvor: eKapija

Prezentacija

Češka zainteresovana za koridor 5c

Vanjskotrgovinska razmjena Bosne i Hercegovine i Republike Češke u prošloj godini je iznosila 200 miliona eura (150 miliona uvoza i 50 miliona izvoza u Češku), rečeno je na nedavno održanoj prezentaciji usluga Češke izvozne banke (ČEB) i češkog Izvoz-nog osiguravajućeg društva (EGAP) u Vanjskotrgovinskoj komori BiH

Povećanje razmjene

Predsjednik VTK-a BiH Bruno Bojić je rekao da je poboljšanje vanjskotrgovinske razmjene stiglo zahvaljujući dobroj saradnji sa Ambasadom Češke, uz čiju pomoć je organizovana ova prezentacija.

- U 2010. i prošloj godini došlo je do povećanja naše vanjskotrgovinske razmjene. Nažalost, investicija nije bilo mnogo, pa sam zato ambasadora Češke Tomasa Szunyoga zamolio da dovede Češku investicijsku banku i da pokuša pomoći našoj privredi kroz kreditna zaduženja koja imaju dobru kamatnu stopu za naše investitore. BiH je gladna i žedna za investicijama, naša infrastruktura je u katastrofalnom stanju, a gospodarstvu treba dodatnih injekcija i kreditnih zaduženja. Investicije su posebno potrebne u elektroenergetskom sektoru. Zamolio sam da se nađu sredstva za gradnju Bloka 8 u TE Kakanj, koji će osigurati dodatnih 300 megavata električne energije koje bi se plasiralo u izvoz - kazao je Bojić, te dodaje kako mu je želja da se u narednom periodu uravnoteži vanjskotrgovinska razmjena BiH i Češke.

Podrška izvoznici

Direktor izvoznih i finansijskih projekata u Češkoj izvoznoj banci Martin Frelich je rekao kako ta banka isključivo podržava češke izvoznike i da joj je cilj da djeluje na Balkanu, u projektima energetike, mašinstva i infrastrukture. Jedan od osnovnih uslova da ova banka kreditira neki projekat u BiH jeste taj da u projektu ima 50 posto češkog proizvoda. Cilj ČEB-a je podrška češkom izvozu. Prema njegovim riječima, svi krediti koji se daju po povoljnim kamatama su osigurani kod EGAP-a:

- Želimo da kreditiramo češke kompanije koje bi preko nas ušle u izgradnju autoceste na koridoru 5c - kaže Frelich.

Izvor: Oslobođenje

Međudržavna saradnja

Unaprijeđenje ekonomskih odnosa

U Ambasadi Republike Albanije u Sarajevu, krajem maja, održani su „Dani turizma i agrobiznisa, Albanija - Bosna i Hercegovina”

Ambasada Republike Albanije u BiH ovu manifestaciju realizirala je u suradnji s Federalnim ministarstvom okoliša i turizma, Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Vanjskotrgovinskom komorom BiH i Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije BiH.

U sklopu trodnevne manifestacije u BiH boravila je privredna delegacija Albanije koju su činili predstavnici kompanija poljoprivrednog sektora, turistički operateri i predstavnici medija, te resornih ministarstava. Tokom posjete gosti iz Albanije upoznali su se sa resursima i potencijalima koje BiH ima u oblasti agrobiznisa i turizma.

U pozdravnom govoru Flamur Gashi, ambasador Republike Albanije u BiH, istakao je da ekonomska suradnja između dvije zemlje nije na zadovoljavajućem nivou, ali da se poboljšava i da ima još mogućnosti za unaprijeđenje ekonomskih, turističkih i kulturnih odnosa između BiH i Albanije.

Kazao je da je prošle godine oko 20.000 turista iz BiH posjetilo Albaniju, a samo tokom protekle sedmice 1.200 turista iz Albanije boravilo je u BiH.

Federalni ministar poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Jerko Ivanković-Lijanović rekao je da robna razmjena nije ni blizu obima koji bi mogao biti ostvaren i dodao da je cilj ove manifestacije da se ta suradnja unaprijedi i da s Albanijom nastavimo graditi dobre odnose. Akcenat je dat na razmjenu u oblasti poljoprivrednih proizvoda.

- Jedna od poteškoća koja se pojavljuje, kada je riječ o robi iz BiH na tržištu Albanije, jeste da Albanija primjenjuje referentne cijene, tj. ne priznaje izvozne fakture iz BiH i na taj način podiže osnovicu i povećava naplatu PDV-a. To otežava našim izvoznici plasman proizvoda na albansko tržište, ali razgovarano o tome i uskoro bismo taj problem trebali riješiti - izjavio je ministar Ivanković-Lijanović.

Federalna ministrica okoliša i turizma Federacije BiH Branka Đurić kazala je da je cilj da se poveća broj turista iz Albanije, kao i turista iz BiH koji će posjetiti Albaniju.

Dobrodošlicu gostima iz Albanije, među ostalima, poželjeli su i Ermina Salkičević-Dizdarević, zamjenica ministra vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, i Bruno Bojić, predsjednik VTKBiH.

Predsjednik Privredne/Gospodarske komore FBiH Avdo Rapa sa ostalim zvaničnicima prisustvovao je sastanku na kojem se razmatrala ekonomska suradnja dviju zemalja, kao i prijedlog mogućih mjera za njeno poboljšanje.

Šemsa ALIMANOVIĆ

100[®]

NAJVEĆIH
 U BOSNI I HERCEGOVINI

25. izbor velikih, srednjih i malih kompanija u BiH
 prema rezultatima poslovanja u 2011. godini

Partneri projekta

PRIVREDNA KOMORA
 BRČKO DISTRIKTA BiH
 ПРИВРЕДНА КОМОРА
 БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ

Pokrovitelji projekta

VAJROKOTIRCIOVINSKA KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE
 СПОДНОКОТРОЦНОВНОСКО КОМОРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

FIPA
 FEDERALNA INDUSTRIJSKA PALATA BIH

BOSNA I HERCEGOVINA
 FEDERALNA KOMORA PROMISLA I PROMETNE
 DEJIVOSTI
 БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
 ФЕДЕРАЛНА КОМОРА ПРОМИСЛА И ПРОМЕТНЕ
 ДЕЈИВОСТИ

BOSNA I HERCEGOVINA
 FEDERALNA KOMORA PROMISLA I PROMETNE
 DEJIVOSTI
 БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
 ФЕДЕРАЛНА КОМОРА ПРОМИСЛА И ПРОМЕТНЕ
 ДЕЈИВОСТИ

MINISTARSTVO ZA PRIVREDU
 I PROMETNO PROMETNI KANTON

MINISTARSTVO PROMISLA I GOSPODARSTVA
 HERCEGOVINE I HERCEGOVINSKOG KANTONA ŽUPANJE

MINISTARSTVO PROMISLA I
 PROMETNE DEJIVOSTI
 KANTON SARAJEVO

Grad Sarajevo
 City of Sarajevo

Sponzori projekta

Prijatelji projekta

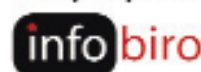
Općina Tešanj

Radijski partneri

Medijski partner

Regionalni video servis

Medijski sponzori

OSLOBODENJE

Nagrade obezbijedili

Sporo izdavanje okolinskih dozvola

U Federaciji BiH u toku je realizacija projekta "Zajednička akcija za "ozelenjavanje" industrije", koji finansira Evropska unija sredstvima iz programa Pretpristupne pomoći (IPA 2008). Projekat implementira Centar za okolišno održivi razvoj (COOR) u partnerstvu sa udruženjem Inicijativa i civilna akcija (ICVA)

Generalni cilj projekta je podsticanje partnerstva između vladinog i nevladinog sektora sa ciljem efektivne implementacije EU Direktive o integralnoj prevenciji i kontroli zagađivanja (IPPC) u BiH.

Ideja za projekat nastala je kao rezultat evidentno sporog procesa izdavanja okolinskih dozvola u Federaciji BiH, neefikasnog rada inspekcija zbog nedostatka kadrova, te neadekvatnih kapaciteta industrija. Federalnom strategijom zaštite okoliša (2008.) identificirani su neki od potencijalnih uzroka neučinkovitosti kada je u pitanju pravovremena provedba zakonskih zahtjeva u oblasti zaštite okoliša. Identificirani su upravo nedostatak kapaciteta industrija, kao izvora zagađenja za primjenu koncepta integralne prevencije i kontrole zagađenja (IPPC), te nedostatak kapaciteta federalnih i kantonalnih ministarstava zaštite okoliša kada je u pitanju izdavanje okolišnih dozvola i monitoring njihove provedbe. Očigledno je da vlada, ukoliko bude radila sama, neće moći postići zadovoljavajuće rezultate u oblasti okolinskih dozvola, te treba prihvatiti doprinos nevladinog sektora koji često ima bolje informacije sa terena jer blisko saraduje sa ljudima.

U projektu sudjeluju:

- Institucije nadležne za implementaciju Zakona o zaštiti okoliša i izdavanje okolišnih dozvola, te nadzor nad provedbom, odnosno kantonalna ministarstva za okoliš, uključujući i Federalno, i inspektori okoliša;
- Organizacije civilnog društva iz oblasti zaštite okoliša koje su pokazale inicijativu da djeluju u partnerstvu sa spomenutim institucijama, iniciraju dijalog između vlade i industrije, podijele informacije sa organima vlasti vezano za industrijske aktivnosti u njihovoj zajednici, te izvrše pritisak na industriju da djeluje okolinski odgovorno;
- Industrijska preduzeća u Federaciji BiH, koja su okolišnom legislativom obavezna djelovati na okolišno održivi način, te postupati u skladu sa uslovima iz okolišne dozvole, kao i

- Građani Federacije BiH, koji imaju zakonsko pravo živjeti u zdravom okolišu i zbog toga biti informirani o problemima uzrokovanim uticajem industrijskog zagađenja i načinima za smanjenje ovog uticaja u njihovim zajednicama.

„Watchdog” grupa

U okviru projekta formirana je „Watchdog” grupa odabranih organizacija civilnog društva (OCD) iz svih deset kantona u FBiH koje bi trebale postati vladini partneri u rješavanju problema industrijskog zagađenja. Uloga ove grupe je bila identificirati postojeće industrije kojima je potrebna okolinska dozvola, kao i one koje se ne ponašaju u skladu sa uvjetima propisanim dozvolom koja im je izdata. Organizacije, članice grupe, u okviru projekta jačaju svoje kapacitete za vršenje monitoringa odabranih industrija, te za uspostavu saradnje sa vladom kako bi zajednički rješavali specifične okolišne probleme koje uzrokuju industrije.

Odabrane organizacije pripremljene su za ovaj proces pohađanjem teorijske obuke koja je održana u maju 2011. godine. Za ovu priliku projektni tim je pripremio praktični priručnik kao vid pomoći za realizaciju aktivnosti. Obukom i priručnikom je posebno obrađena i komponenta izgradnje kapaciteta za komunikaciju sa medijima i javnošću. Organizacije su zatim započele konkretne aktivnosti praćenja učinka politike zaštite okoliša u području kontrole industrijskog zagađivanja u FBiH, tj. njegovu provedbu od nadležnih ministarstava i industrije. U novembru 2011. godine u Sarajevu je održan okrugli stol koji je bio prilika za razmjenu informacija između vladinog i nevladinog sektora u oblasti izdavanja okolinskih dozvola i inspekcijskog nadzora dozvola na svim nivoima, kako bi se identificirali problemi i zajednički ponudila rješenja za industrijsko zagađenje u FBiH. Uvođenje integralne okolišne dozvole podrazumijeva dosta ulaganja od industrija i mnogo posla, te se troškovi za ulaganje u zaštitu okoliša za postojeće pogone i postrojenja koja su dobila okolišnu dozvolu u FBiH procjenjuju na približno milijardu KM. Federalno ministarstvo do danas je zaprimilo 568 zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole, a do ovog momenta je izdato 268 dozvola. Oko 100 zahtjeva je vraćeno na postupanje na niži organ, dok trenutno u radu imaju 204 zahtjeva, a samo sedam djelatnika voditelja postupka, od kojih, dakle, svaki ima oko 30 predmeta, što jako otežava i usporava posao ovog ministarstva. Na okruglom stolu je zaključeno da je slična situacija i na kantonalnom nivou, odnosno evidentan je nedovoljan kapacitet ljudskih i tehničkih resursa u sektoru okoliša kako pri ministarstvima i inspekciji tako i unutar industrija.

U okviru aktivnosti na uspostavi partnerstva u martu 2012. godine je održan direktni sastanak između predstavnika Ministarstva okoliša i turizma Federacije BiH (FMOiT) i Uprave za inspeksijske poslove FBiH, te predstavnika odabranih industrija sa članovima „Watchdog” grupe i projektnog tima. Sastanak je bio prilika za zajedničku analizu „problem-uzrok” monitoringa industrijske aktivnosti i zagađivača. Ovom sastanku na federalnom nivou su prethodili sastanci na nivou svih deset kantona Federacije BiH. U saradnji sa kantonalnim ministarstvima nadležnim za zaštitu okoliša i inspekcijom za okoliš, svaka OCD je organizirala sastanak između nadležnih predstavnika spomenutih vladinih institucija, poduzeća kojima je izdata okolinska dozvola, COOR-a i ICVA-e. Cilj sastanaka je bio identifikovanje problema, nedoumica i nejasnoća vezano za

proceduru izdavanja okolinskih dozvola, primjene i nadzora odredbi propisanih okolinskom dozvolom u cilju poboljšanja i unaprijeđenja primjene okolinskog zakonodavstva na području svakog kantona/županije. Neki od zaključaka sastanka „licem u lice” na federalnom nivou bili su da je potrebno da FMOiT organizira edukativne seminare i obuke o svim aspektima zaštite okoliša za predstavnike pogona i postrojenja, te da je potrebno uraditi najbolje raspoložive tehnike za tretman različitih vrsta otpadnih tokova nastalog kao rezultat proizvodnih procesa. Ukazano je na to da ministarstva nadležna za izdavanje dozvola imaju nedostatak kapaciteta kako na federalnom tako i na kantonalnim nivoima, a i inspekcije, pa je potrebno što prije raditi na proširenju kapaciteta, naročito stručnih ljudi koji će raditi na pregledu dokumentacije koje podnesu industrije i izdavanju okolinskih dozvola, kao i onih koji će vršiti nadzor sprovođenja izdatih okolinskih dozvola, odnosno inspekcija.

Spriječavanje i kontrola zagađenja

Komora je imala ulogu domaćina press konferencije i javne kampanje, upriličene sredinom juna, kao završnog događaja projekta. Prisustvovali su predstavnici Ministarstva okoliša i turizma FBiH i inspekcije nadležne za zaštitu okoliša u FBiH, te industrija i NVO-a koje su učestvovala u projektu.

Uz ostale, Ševal Đulović, u ime tuzlanske Solane, osvrnuo se i na projekat - korisnost poduzimanja mjera za okoliš, kao i na stanje industrije uopšte kada je riječ o ovom segmentu.

Nakon press konferencije uslijedila je javna kampanja pod nazivom "Pružimo podršku primjeni okolinskih dozvola!". Kampanja je imala za cilj privlačenje pažnje javnosti, shodno primjeni Zakona o zaštiti okoliša u FBiH, prema kojem svi pogoni i postrojenja treba da stvore uslove i ambijent za okolišno odgovorno upravljanje. To je bila prilika da se građani upoznaju sa ponašanjem industrija kada su u pitanju okolišni propisi, te da budu informirani o problemima uzrokovanim uticajem industrijskog zagađenja kao posljedice neadekvatne provedbe propisa. Evidentna je potreba za animiranjem industrija i preduzeća da se angažuju više kako bi postigli standarde EU, ali i animiranje organa vlasti, kao i Fonda za zaštitu okoliša, da donesu zakone o podsticajima industrijama za provođenje mjera i aktivnosti iz okolinske dozvole, odnosno za spriječavanje i kontrolu zagađenja.

Komora pozdravlja ovakve aktivnosti, uz zahvalnost COOR-u na prepoznavanju njene uloge u aktivnostima vezanim za okoliš i angažmanu u ulozi domaćina.

Izveštaj o monitoringu

Rezultati višemjesečnog monitoringa koje provode OCD svaka u svom kantonu biće sumirani u Izveštaju o monitoringu koji će sadržavati rezultate ocjenjivanja industrija, te preporuke za poboljšanje stanja. Analize okolinskih dozvola za pet odabranih industrija u svakom od kantona/županija koje su provele OCD u okviru „Watchdog grupe” će biti prikazani u ovom Izveštaju, kao i liste industrija, po kantonima, sa prikazom industrija koje imaju izdatu okolinsku dozvolu, onih koje su u procesu izdavanja i onih kojima je potrebna okolinska dozvola.

Kako bi se privukla pažnja javnosti i upoznala sa rezultatima provedenog monitoringa njegovi rezultati biti će javno prezentirani u junu u Sarajevu. Javna prezentacija biti će prilika da se građani upoznaju sa ponašanjem industrija kada su u pitanju okolišni propisi, te da budu informirani o problemima uzrokovanim uticajem industrijskog zagađenja kao posljedice neadekvatne provedbe propisa.

Provedbom projekta „Zajednička akcija za „ozeleňavanje” industrije” napravljeni su prvi koraci u izgradnji kapaciteta jednog broja organizacija civilnog društva za monitoring ponašanja industrija. To bi, međutim, trebao postati kontinuirani proces u kojem bi sudjelovale sve one organizacije koje se žele ozbiljno baviti brojnim problemima u oblasti zaštite okoliša. Na taj način će sa njihove strane biti pružena konkretna pomoć vladinim institucijama, te će se moći smatrati partnerima koji zajednički rješavaju specifične okolišne probleme koje uzrokuju industrije.

Privredna/Gospodarska komora FBiH aktivno je učestvovala u animiranju privrednika pri realizaciji ovog projekta.

Nafija ŠEHIĆ - MUŠIĆ

Upitna objektivnost bodovanja aplikanata

Od januara 2007. godine na snagu je stupio novi finansijski instrument Evropske komisije IPA (Instrument za pretpristupnu pomoć). Zamjenjuje dosadašnje instrumente i ima pet komponenti: tranzicija i jačanje institucionalnih kapaciteta, regionalna prekogranična saradnja, regionalni razvoj, razvoj ljudskih resursa i ruralni razvoj

Bosna i Hercegovina, kao i ostale države potencijalni kandidati, do sticanja statusa kandidata za članstvo u EU, mogu koristiti sredstva iz prve dvije IPA komponente, dok države kandidati mogu učestvovati u svih pet.

U oktobru 2009. godine Privredna/Gospodarska komora FBiH, sa Privrednom komorom Crne Gore i 16 partnera iz BiH i 14 partnera iz CG, aplicirala je na javni poziv IPA prekogranična saradnja BiH i Crna Gora, sa projektom „Intenziviranje privredne saradnje kroz uspostavljanje zajedničkih institucionalnih veza i prostorne infrastrukture“.

Nakon obavljenih svih utvrđenih procedura, P/GKFBiH je obaviještena da je aplikant ispunio kriterije kvaliteta, ali mu je dodijeljen manji broj bodova, te je stavljen na rezervnu listu. Projekat je ocijenjen sa ukupno 75 bodova od ukupnih 100. Interesantna je sekcija „Finansijski i radni kapacitet“ (15) koju dajemo u internom prevodu:

SEKCIJA	Dodijeljeno bodova / maks. bodova
1. Finansijski i operativni kapacitet	
1.1. Da li aplikant i partneri imaju dovoljno iskustva u upravljanju projektima?	3 / 5
1.2. Da li aplikant i partneri imaju dovoljno tehničke stručnosti (dobro znanje o problematici projekta)?	4 / 5
1.3. Da li aplikant i partneri imaju potreban upravljački kapacitet (uključujući kadrove, opremu i sposobnost da upravljaju budžetom projekta)?	3 / 5
1.4. Da li aplikant ima stabilan i dovoljan izvor finansiranja?	5 / 5
UKUPAN REZULTAT:	15 / 20

Drugi Javni poziv za program IPA Prekogranična saradnja BiH - Crna Gora objavljen je u aprilu 2011. godine. Privredne komore FBiH i Crne Gore odlučile su da ponovno apliciraju sa istim projektom uz određene korekcije koje se odnose na smanjenje budžeta, odnosno vrijednosti traženih sredstava od Evropske komisije i broja partnera u projektu.

U predviđenom roku komore FBiH i Crne Gore, zajedno sa pet partnera (jedan iz CG -Direkcija za mala i srednja preduzeća, četiri iz BiH - Federalni zavod za zapošljavanje, Federalna turistička zajednica, Bosansko-podrinjski kanton i Grad Sarajevo), aplicirale su sa projektom „Razvoj institucionalnih veza i prostorne infrastrukture“.

SEKCIJA	Dodijeljeno bodova / maks. bodova
1. Finansijski i operativni kapacitet	
1.1. Da li aplikant i partneri imaju dovoljno iskustva u upravljanju projektima?	2 / 5
1.2. Da li aplikant i partneri imaju dovoljno tehničke stručnosti (dobro znanje o problematici projekta)?	2 / 5
1.3. Da li aplikant i partneri imaju potreban upravljački kapacitet (uključujući kadrove, opremu i sposobnost da upravljaju budžetom projekta)?	2 / 5
1.4. Da li aplikant ima stabilan i dovoljan izvor finansiranja?	2 / 5
UKUPAN REZULTAT:	8 / 20

Nakon obavljenih svih utvrđenih procedura Delegacija Evropske komisije u BiH obavijestila je P/GKFBiH, krajem maja (interni prevod):

Vaša aplikacija nije postigla minimalni traženi broj bodova u sekciji „Finansijski i radni kapacitet“ (12).

Koje bodovanje je objektivno, iz prve ili druge tabele?

Mira IDRIZOVIĆ
m.idrizovic@kfbih.com

Uručeno ukupno 30 nagrada

U organizaciji Kameleon M&M Group, uz podršku Privredne/Gospodarske komore FBiH i Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, u aprilu, prvi put dodijeljene su "Gazela - BH. biznis nagrade 2011"

Riječ je o firmama koje su u prethodne tri godine ostvarile najbolje rezultate u zapošljavanju, aktivnostima, kao i u prihodima i dobitima.

Žiri koji je odlučivao o dobitnicima nagrada, osim ekonomskih pokazatelja uspješnosti firmi, mjerio je i njihov društveni angažman:

- Metodologija izbora zasnovana je na pouzdanim, zvaničnim podacima sadržanim u finansijskim izvještajima preduzeća. U svakom od deset kantona izvršen je izbor 300 preduzeća. Kao kriterij društvene odgovornosti uzeli su se parametri: društvena odgovornost prema sopstvenim zaposlenicima i prema zajednici u kojoj firma posluje, obim izvoza i ulaganja u nove tehnologije - rekao je jedan od članova žirija profesor Boris Tihi sa Ekonomskog fakulteta u Sarajevu.

Žiri u sastavu: akademik Boris Tihi, profesor emeritus, Ekonomski fakultet Univerziteta u Sarajevu,

Avdo Rapa, dipl. iur., Privredna/Gospodarska komora FBiH, prof. dr. Vjekoslav Domljan, CRES (Centar za regionalne ekonomske studije) Mostar,

mr. sci. Dubravka Bošnjak, Razvojna banka FBiH,

doc. dr. Željko Rička, Ekonomski fakultet Univerzitet Zenica i Revicon d.o.o. Sarajevo,

prof. dr. Bahrija Umihanić, Ekonomski fakultet Univerziteta u Tuzli,

prof. dr. Najil Kurtić, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli,

prof. dr. Kadrija Hodžić, Ekonomski fakultet Univerziteta u Tuzli,

Zlatko Berbić, dipl. inž. arh., Kameleon M&M Group, izabrao je:

Mikro Gazele 2011.:

Unsko-sanski kanton: LIŠOVAČKI KAMEN DOO CAZIN

Posavski kanton: DUBRIĆ DOO ODŽAK

Tuzlanski kanton: AKTIVA DOO SREBRNIK

Zeničko-dobojski kanton: HAS SA DOO ŽEPČE

Bosansko-podrinjski kanton: WAND DOO GORAŽDE

Srednjobosanski kanton: NEVRA DOO KREŠEVO

Zapadno-hercegovački kanton: BOJKA DOO LJUBUŠKI

Kanton Sarajevo: SELES DOO VOGOŠĆA

Hercegovačko-bosanski kanton: ČEKO DOO BOSANSKO GRAHOVO

Male Gazele 2011.:

Unsko-sanski kanton: DOMOINVEST DOO BIHAĆ

Posavski kanton: MLIN MAJIĆ DOO PRUD

Tuzlanski kanton: PLASTEX DOO GRAČANICA

Zeničko-dobojski kanton: B&M COMERC DOO TEŠANJ

Srednjobosanski kanton: THERMO FLUX DOO

Hercegovačko-neretvanski kanton: ADRIA HISHTIL RASADNIK DOO ČAPLJINA

Zapadno-hercegovački kanton: MODRA STIJENA DOO ŠIROKI BRIJEG

Kanton Sarajevo: DEVLOGIC DOO SARAJEVO

Hercegovačko-bosanski kanton: REGI COMMERCE DOO LIVNO

Srednje Gazele 2011.:

Unsko-sanski kanton: MEGGLE MLJEKARA DOO BIHAĆ

Posavski kanton: BRKIĆ TRADE DOO

Tuzlanski kanton: MONTING ENERGETIKA DOO ŽIVINICE

Zeničko-dobojski kanton: H-M PROMET DOO MAGLAJ

Bosansko-podrinjski kanton: ONIPROM DOO GORAŽDE

Srednjobosanski kanton: NOBIL DOO NOVA BILA

Hercegovačko-neretvanski kanton: HTD ZENIT BRO DOO NEUM

Zapadno-hercegovački kanton: AGENCIJA TOMIĆ DOO LJUBUŠKI

Kanton Sarajevo: BROJLER DOO SARAJEVO

Hercegovačko-bosanski kanton: COMPANY PRODEX DOO TOMISLAVGRAD

U kategoriji malih preduzeća dobitnik prve BH Biznis nagrade na nivou Federacije je firma Dev Logic d.o.o. iz Sarajeva, dok je u kategoriji srednjih preduzeća prva nagrada pripala firmi Montingenergetika d.o.o. iz Živinica.

- Uprkos lošoj političkoj i ekonomskoj situaciji, činjenica da u BiH ima uspješnih biznismena je nešto što nas ohrabruje. Bez novih investicija ne možemo naprijed u ekonomskom smislu, i ovog puta se pokazalo da bez dobrog menadžmenta nema dobrih firmi - zaključio je u svom obračunu akademik Boris Tihi.

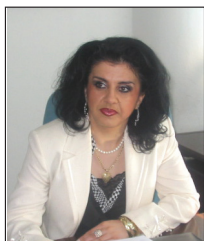
U okviru prve dodjele ovih nagrada uručene su i dvije specijalne BH biznis nagrade:

- za najuspješniju ženu poduzetnika Emini Kadrić, direktoru firme PI Consulting iz Sarajeva, i za načelnika koji podržava razvoj poduzetništva koja je ove godine pripala Dževadu Bećireviću, načelniku Općine Centar/Sarajevo.

U svečanoj dodjeli, tokom koje je uručeno ukupno 30 nagrada, osim predstavnika žirija, učestvovao je i dr. sci. Sanjin Halimović, ministar Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, koji je izrazio podršku ovom projektu.

Naglašeno je da projekat u narednim godinama treba razvijati u pravcu pokrivanja cijele bosanskohercegovačke privrede, uvažavajući njegov afirmativan pristup mikro, malim i srednjim preduzećima.

Emir PAŠIĆ, dipl. ecc.

Razgovarala:
Amela KEČO,
dipl. pravnik
a.keco@kfbih.com

Mljekara Livno d.o.o. Livno

Livanjski sir - više od brenda

Tradicija proizvodnje sireva je duga, gotovo, koliko i civilizacija. Privredni razvoj država koje njeguju proizvodnju autohtonih mliječnih proizvoda jeste dokaz da npr. proizvodnja sireva nije samo ostavština iz prošlosti već karta za budućnost.

Rijedak primjer u bosanskohercegovačkoj proizvodnji mlijeka koji uspijeva da uz spoj tradicionalnog sa savremenim tehnološkim dostignućima sačuva ostavštinu iz prošlosti i na njoj gradi budućnost jeste Društvo za preradu i proizvodnju mlijeka Mljekara Livno d.o.o. Livno.

Osnovana je 1970. godine. Danas je najveći proizvođač sira u Bosni i Hercegovini. Iako ima širok asortiman proizvoda, ova kompanija je najpoznatija po robnoj marki livanjskom siru.

Predstavljamo Mljekaru Livno, a naš sagovornik je direktor ove kompanije **Željko Marijan**.

Mljekara Livno je na tržištu BiH i zemalja regiona prisutna više decenija. Kao prvi čovjek kompanije, kako danas vidite Mljekaru?

- Ovo je danas, moderna mljekara sa najnovijom opremom spremna da udovolji svim zahtjevima suvremenog tržišta. Zahvaljujući desetljećima napornog rada i usavršavanja, livanjski sir je postao nadaleko poznata i priznata robna marka ne samo na prostoru BiH nego i na tržištima regiona, pa i šire. Nositelji smo međunarodnih certifikata:

ISO 9001:2008 - sustav praćenja kvaliteta proizvoda, HACCP - sustav higijenske i zdravstvene ispravnosti proizvoda, te okolišne dozvole.

Mljekarska industrija u BiH je jedna od onih oblasti koje se nalaze u krajnje nepovoljnom položaju. Šta bi, po Vašem mišljenju, struka trebala napraviti kako bi domaći proizvodi bili konkurentni na našem, ali i na inotrižju, jer još nisu iskorišteni svi domaći potencijali proizvodnje?

- Da bi domaći proizvodi bili konkurentni na našem, ali i na stranom tržištu treba djelovati u dva pravca. Osiguravanje uvjeta za aktivno učešće BiH mljekarske proizvodnje na domaćem, EU i svjetskom tržištu mlijeka.

Poticati razvoj mljekarske proizvodnje koja je iz-vozno orijentirana i koja bi bila u funkciji smanjenja uvoza.

Uspostavljanje odgovarajuće sistemske politike koja dugoročno podržava stabilnost domaćeg tržišta i izvoza.

Da li, po Vašem mišljenju, država može objektivno pružiti kvalitetniju potporu domaćim proizvođačima?

- Država može i mora pružati stalnu potporu domaćim proizvođačima kako bi stvorili poslovni ambijent za daljnji razvoj.

Sistemske aktivnosti treba usmjeriti na:

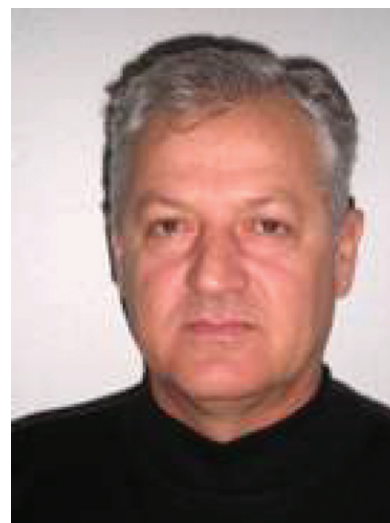
- Financiranje izvozno orijentirane proizvodnje i izvoza mlijeka i mliječnih proizvoda, pronaći odgovarajuće modele koji su primjereni karakteru proizvodnog procesa i plasmarna robe.

- Uspostavljanje odgovarajuće sistemske politike koja dugoročno podržava stabilnost domaćeg mlijeka i izvoza (subvencije, izvoz, prag uvozne cijene).

Da li ste zadovoljni sadašnjim pozicioniranjem na tržištu, s obzirom na često neloyalnu konkurenciju?

- Proizvodi Mljekare Livno dobro su pozicionirani na domaćem tržištu, ali i na tržištu regije, posebno Republike Hrvatske gdje prodajemo 70% cjelokupne proizvodnje livanjskog sira. Kako je livanjski sir specifičan, uvozni sirevi i nisu neka konkurencija.

Kako se BiH bude približavala EU, proizvođači mlijeka će biti u sve težem položaju, jer će se od njih tražiti

Željko Marijan

da kontinuirano poboljšavaju kvalitet što mnogi, posebno mali proizvođači objektivno to neće moći zadovoljiti. Na sreću, Mljekara Livno nema ovih problema. Naime, poznato je da ste u osavremenjavanje proizvodnih procesa uložili mnogo sredstava i da pratite zahtjevne trendove. Kakvi su planovi za budućnost?

- Ulaskom RH u EU nastati će veliki problemi ne samo za proizvođače mlijeka nego i za mljekare izvorne orijentacije. Mljekara Livno, kao što sam rekao, zadovoljava sada 90% uvjeta koje od nas traži EU. Međutim, država BiH nije uskladila legislativu sa EU čime će i formalno onemogućiti izvoz na ova tržišta. Pošto se ovdje radi o pitanju tehničkog karaktera, treba maksimalno ubrzati njegovu realizaciju (donošenje svih pravilnika sukladno zahtjevima EU).

Svjedoci smo velikog ulaganja kompanija u reklamiranje, u nekim slučajevima to su, mogli bismo reći, „reklame bez pokrića“, reklame kompanija, ali ne i njene djelatnosti, proizvodnog asortimana, usluga. Sa aspekta iskusnog privrednika, da li smatrate svrsishodnije ulaganje u reklamu proizvoda, odnosno usluga ili reklamu kompanija?

- Svakako, ulaganje u reklamu proizvoda je svrsishodnije, jer dobra reklama mnogo utječe na ponašanje kupaca. Ako imate još i kvalitetan proizvod, kao što je naš, onda smo napravili dobar posao.

Reklama kompanija je isto značajna, ali u našem slučaju nije toliko, jer nas spominjanje imena Livanjske mljekare automatski asocira na livanjski sir čija proizvodnja datira više od 100 godina unazad.

Livanjski sir je zasigurno proizvod koji posebno njegujete i na koji neosporno trebate biti ponosni. To je jedan od naših najpoznatijih brendova. Istorija proizvodnje, koja datira još od Austro-Ugarske monarhije, livanjski sir čini više od brenda, odnosno robne marke. Recite nam nešto o nastanku proizvodnje ovog sira i, svakako, današnjim savremenim uslovima održavanja provjerene recepture?

- Organizirana proizvodnja livanjskog sira počela je još davne 1885. godine na tadašnjem Poljoprivrednom dobru koju je organizirala Austro-Ugarska vlast.

Od tada do danas neprekidno se proizvodi na našem području. Premda je nastao u pogonskim uvjetima prvotnih sirana, livanjski sir može se smatrati autohtonim sirom, jer se njegova proizvodnja uspješno širila i na domaćinstva šireg područja.

Temeljna receptura sira doživjela je lokalne preinake i prilagodbe dajući siru obilježja samoniklosti i specifičnosti (utjecaj klime, položaj tla, vode, krmnog bilja, pasmine krava i ovaca, te tradicionalnih navika i običaja lokalnog stanovništva).

Na taj se način livanjski sir prepoznaje i razlikuje od drugih njemu sličnih. Promijenila su se svojstva i proizvodnja livanjskog sira u uvjetima lokalnih sirarskih pogona. Najveće promjene su nastale zbog uvođenja pasterizacije mlijeka za sirenje, uvođenjem mljekarskih kultura poboljšanjem kvaliteta soljenja i zrenju sira. Pri tom se nastojalo i nastoji da osnovni proizvodni parametri i svojstva ovog sira ostanu jedinstveni i prepoznatljivi (zrenje sira na drvenim daskama, temp. zrenja 14 do 18 °C, apsolutna vlaga 85%).

Vaša kompanija je član Skupštine Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH. Smatrate li da privrednici dovoljno koriste mogućnosti i nadležnosti Komore, posebno za promovisanje i zaštitu interesa?

- Mislim da privrednici, kao i ja sam, dovoljno ne koriste mogućnosti P/GKFBiH za promoviranje poduzeća, iako su mogućnosti velike. Svako organiziranje sastanaka u smislu razmjene mišljenja poslovnih partnera pomaže razvoj. Informacije od komore nisu dovoljno iskorištene kod privrednika, iako ih sami teže pronalazimo. Komora je zamišljena da bude produžena ruka nama privrednicima i ja sam osobno zadovoljan suradnjom.

Šta će biti sa mljekarama izvozno orijentiranim prema EU zbog neodgovarajuće legislativne?

- Još jednom treba naglasiti da država BiH treba da shvati ozbiljnost situacije u kojoj će se naći mljekare izvozno orijentirane prema tržištu EU zbog nedonošenja odgovarajućih propisa i njihovog usuglašavanja sa propisima EU.

Prijedlog zakona o poljoprivrednim savjetodavnim službama

Prijedlogom zakona o poljoprivrednim savjetodavnim službama, koji je Vlada FBiH utvrdila u skladu sa primjedbama i sugestijama iz parlamentarne procedure, stvaraju se osnove za osnivanje ovih službi u Federaciji BiH na način kako je to urađeno u razvijenim zemljama Evrope.

Ove službe bi imale kvalifikovane i osposobljene savjetodavce, planski rad po jedinstvenim metodama i obavezu da sprovede stalne procjene i učinke rada savjetodavaca. Istovremeno se ovim zakonom stvaraju osnove za formiranje privatnih savjetodavnih službi kao konkurencija javnim, što omogućuje poljoprivrednim proizvođačima da biraju kvalitetnije. U Prijedlog zakona ugrađene su primjedbe većine općina koje se odnose na način organizovanja općinskih poljoprivrednih savjetodavnih službi.

Prijedlog zakona o stvarnim pravima

Vlada FBiH je utvrdila i u parlamentarnu proceduru uputila Prijedlog zakona o stvarnim pravima, vodeći računa o prijedlozima i primjedbama datim u okviru javne rasprave, koja je, u skladu sa zaključcima Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, obavljena o Nacrtu zakona.

Cilj ovog zakonskog projekta je da u cijelosti i na jednom mjestu uredi ova prava, prvenstveno pravo vlasništva, kao osnovno stvarno pravo, zatim ograničenje stvarnih prava, posjeda, kao i pitanje zakona koji bi prestali da važe u momentu stupanja na snagu ovog zakona.

Nacrt zakona o zaštiti potrošača korisnika finansijskih usluga

Intencija utvrđenog Nacrta zakona o zaštiti potrošača korisnika finansijskih usluga jeste uspostava mehanizama i instrumenata zaštite koji će osigurati informisanost korisnika, pravičan i fer tretman od davalaca lizinga i pravo na efikasne i jeftine mehanizme mirnog rješavanja sporova, kao alternative sudskim postupcima. Prvi uvjet podrazumijeva obavezu da korisniku budu na raspolaganju sveobuhvatne, pravovremene i razumljive informacije o uslugama finansijskog lizinga, koje osiguravaju donošenje informisane odluke, drugi se odnosi na odgovorno odobravanje finansijskog lizinga i finansijsko prosvjedovanje korisnika, a treći uvjet je osnivanje institucije ombudsmena u bankarstvu.

Propisivanjem zaštite korisnika finansijskih usluga vrši se usklađivanje s pravnim tekovinama Evropske unije, koja se proteže preko općih uslova poslovanja davalaca finansijskih usluga, informisanja potrošača u predugovornoj fazi propisivanjem sadržaja informacionog lista, načina zaključivanja ugovora o pružanju usluge, sve do propisivanja obaveznih elemenata takvih ugovora.

Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o utvrđivanju i realizaciji potraživanja građana u postupku privatizacije

Vlada FBiH je predložila produženje roka za otkup stanova u certifikatima za godinu dana, utvrđujući Prije-

dlog zakona o izmjeni Zakona o utvrđivanju i realizaciji potraživanja građana u postupku privatizacije koji je upućen u parlamentarnu proceduru po skraćenom postupku.

Ovo iz razloga što bi istekom zakonskog roka (30. juna 2012. godine), svim licima kojima se po okončanju procedure za povrat stanova dodijeli stan ili koja ostvare povrat stanova po osnovu stanarskog prava bila uskraćena mogućnost otkupa za certifikate.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima

Slijedom zajedničke izjave, potpisane sa Vijećem stranih investitora u Bosni i Hercegovini u Sarajevu 7. 10. 2011. godine, kojim je prihvaćena obaveza konkretnijeg razmatranja 67 preporuka iz dokumenta „Bijela knjiga”, Federalna vlada je, u cilju otklanjanja pravnih i drugih prepreka za investiciona ulaganja u FBiH, utvrdila i Parlamentu FBiH uputila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima.

Predloženo je uvrštavanje nove zakonske odredbe koja nadležni organ obavezuje da donese rješenje o zabrani obavljanja djelatnosti privrednom društvu ukoliko u postupku inspekcijskog nadzora utvrdi da ono djelatnost obavlja protivno odredbama Zakona.

Jednom od izmjena, domaćim i stranim privrednim društvima omogućava se osnivanje podružnica na teritoriji FBiH, s tim da se one registruju u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u FBiH. Ovo je u skladu i sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju kojim je utvrđeno da će Bosna i Hercegovina omogućiti društvima Zajednice, kad je u pitanju njihovo nastanjanje na teritoriji naše države, ne manje povoljan tretman od onog koji imaju domaća preduzeća. S obzirom na mogućnost osnivanja podružnica stranih privrednih društava koja nisu upisana u registru poslovnih subjekata kod domaćih sudova, biće potrebno izmijeniti Zakon o registraciji poslovnih subjekata u FBiH.

U skladu sa preporukom da se preciznije reguliše finansiranje kupovine dionica/udjela, jednom od dopuna Zakona je definirano da dioničko društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih dionica, s čime se saglasila Komisija za vrijednosne papire Federacije BiH. Ista zakonska odredba dopunjena je i stavom kojim se ostavlja mogućnost plaćanja dionica nove emisije i na način koji nije uređen Zakonom o privrednim društvima, ali samo ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Nacrt zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH

Izražen problem održavanja likvidnosti u poslovanju privrednih društava jedan je od osnovnih razloga što se Vlada FBiH odlučila pripremiti Nacrt zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava koji je poslan u parlamentarnu proceduru.

Cijeni se da bi njegovim donošenjem bili stvoreni preduslovi za učestvovanje ovih društava u postupku javnog nadmetanja putem tendera za obavljanje radova i usluga na tržištu, realizaciju kreditnih sredstava, rješavanje problema dugovanja po osnovu neplaćenih

doprinosu za veći broj radnika kojima oni nisu uplaćeni, otklanjanje opasnosti od pokretanja stečajnog ili likvidacionog postupka i slično.

Finansijska konsolidacija bi imala različit obim u ovisnosti od strukture kapitala privrednog društva koje se konsoliduje. Tako bi ona, za društva sa 100 postotnim učešćem državnog kapitala i društva sa većinskim učešćem državnog kapitala, mogla obuhvatiti dospjela, nenaplaćena dugovanja po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje i za osiguranje od nezaposlenosti, poreza (osim na dodanu vrijednost), dugovanja za isporučenu vodu, struju, komunalne usluge i druga dugovanja komunalnim društvima, te dugovanja prema dobavljačima za isporučene robe i usluge i prema zaposlenicima. Ista dugovanja, ali u manjem obimu, obuhvatila bi finansijska konsolidacija privrednih društava sa učešćem državnog kapitala do 50 posto i ona sa stopostotnim učešćem privatnog kapitala.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poticanju razvoja male privrede

Jedan od razloga zbog kojih je Vlada FBiH utvrdila izmjene i dopunu Zakona o poticanju razvoja male privrede i u formi Nacrta poslala u parlamentarnu proceduru jeste usklađivanje postojećih rješenja sa Preporukama Komisije EZ od 6. 5. 2003. godine, kao i Aktom o malim poduzećima.

U skladu s tim definirano je da malu privredu čine subjekti male privrede koji sudjeluju u privrednoj djelatnosti bez obzira na njihov pravni oblik, uključujući samostalno zaposlene osobe i obiteljske poduzetnike koji se bave obrtom ili drugim djelatnostima, kao i partnerstva ili udruženja koja redovno obavljaju privredne djelatnosti pod uvjetima da su samostalni u poslovanju, da zapošljavaju prosječno godišnje manje od 250 osoba, ostvaruju godišnji prihod manji od 97.500.000 konvertibilnih maraka i/ili čiji je godišnji bilans stanja manji od 84.000.000 KM. Na ovim kriterijima, Zakonom su definirani mikro, mali i srednji subjekti male privrede.

Nacrt zakona o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i prekršajem

Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH prihvatio je Nacrt zakona o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i prekršajem, za kojeg Federalna vlada, kao predlagač, tvrdi da će omogućiti efikasnu borbu protiv korupcije i kriminala. Zastupnici su usvojili i Zaključak da o ovom nacrtu zakona, prije nego što bude utvrđen u formi prijedloga, bude održana javna rasprava koja će trajati 60 dana.

Nacrt zakona o preuzimanju dioničkih društava

Nacrt zakona o preuzimanju dioničkih društava, koji je federalna Vlada utvrdila i uputila u parlamentarnu proceduru, izraz je potrebe izmjene i dopune postojećih rješenja iz 2005. godine, radi poboljšanja zaštite interesa malih dioničara kod preuzimanja dioničkih društava i usklađivanja sa odgovarajućom direktivom

Evropske unije radi osiguranja pravne sigurnosti kod preuzimanja ovih društava.

Novina je to što se prvi put definira i multilateralna trgovinska platforma, koja je, zapravo, preuzeta iz direktive EU. Predviđena su tri načina preuzimanja: pomoću Registra vrijednosnih papira, berze ili drugog uredenog javnog tržišta i ovlaštenog učesnika za brokerske poslove.

Do prijema BiH u EU preuzimanje će se vršiti preko berze i ovlaštenog učesnika, a nakon toga isključivo kroz Registar vrijednosnih papira.

Nacrt novog zakona o privrednim komorama u FBiH

Polazeći od potrebe da se uloga privrednih komora uredi primjereno savremenim uslovima uređenja privrednog sistema, sukladno zemljama okruženja i većini zemalja Evropske unije, Vlada FBiH je utvrdila Nacrt novog zakona o privrednim komorama u FBiH, koji se temelji na kvalitetnijim odnosima s organima vlasti i uprave Bosne i Hercegovine i Federacije BiH, a radi: poboljšanja poslovnog ambijenta za privredne subjekte, bolje promocije izvoza, adekvatnije pomoći na projektima, bolje zaštite domaće proizvodnje i smanjenja deficita u spoljnotrgovinskoj razmjeni. U njegovoj pripremi sudjelovali su predstavници Udruženja poslodavaca FBiH i Privredna komora FBiH, a urađen je u skladu sa Uredbom o načinu pripreme, procjeni utjecaja i odabiru politike u postupku izrade akata koje predlažu i donose Vlada FBiH i federalna ministarstva, odnosno prema metodologiji UNDP-ija.

Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa

Predstavnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine prihvatio je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa. Izmjenama i dopunama aktuelnog federalnog zakona iz te oblasti,

Vlada je predložila ukidanje obaveze podnošenja godišnje prijave podataka o doprinosima, što će rezultirati smanjenjem troškova poslodavaca i Porezne uprave Federacije BiH.

Granični prijelazi

Vijeće ministara BiH donijelo je Odluku o odobravanju Projekta izgradnje objekata za regionalne centre Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine - Mostar, Tuzla, Sarajevo i Banja Luka, izgradnje graničnog prijelaza Gradiška, rekonstrukcije graničnih prijelaza Vardište, Deleuša, Uvac, Gorica i Ušljebić i obavljanja pripremnih radova za izgradnju graničnih prijelaza Bijača i Svilaj, koji će se uvrstiti u program višegodišnjih kapitalnih ulaganja od 2011. do 2014. godine.

Pripremila: M. IDRIZOVIĆ

Indeks potrošačkih cijena

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u maju ove godine na mjesečnom nivou zabilježena je deflacija od 0,1%. Cijene proizvoda i usluga koje se koriste za ličnu potrošnju u Bosni i Hercegovini mjerene indeksom potrošačkih cijena, u maju u odnosu na april, u prosjeku, su niže za 0,1%.

U odjeljku Prijevoz zabilježen je pad cijena od 1%, a u odjeljku odjeća i obuća za 0,9%, namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće, te alkoholna pića i duhan pali su za 0,1%. Pad cijena u odjeljku prijevoza prouzrokovan je padom cijene goriva za 2,3%.

Posmatrano po odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), u maju u odnosu na april, u prosjeku, je zabilježen rast cijena u odjeljcima hrana i bezalkoholna pića za 0,2%, ostala dobra i usluge za 0,2%, stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti i zdravstvo za po 0,1%.

U ostalim odjeljcima prema namjeni potrošnje (COICOP), za isti period nisu zabilježene prosječne mjesečne promjene nivoa cijena.

Godišnja inflacija u maju 1,9%

Cijene u maju 2012. u odnosu na maj 2011. godine, u prosjeku, su više za 1,9%.

Prosječni rast cijena je zabilježen u odjeljcima alkoholna pića i duhan za 9,8%, stanovanje, voda, električna energija, plin i drugih energenti za 6%, prijevoz za 4,3%, restorani i hoteli za 2,1%, komunikacije za 1,5%, namještaj, kućanski uređaji i redovno održavanje kuće za 1,3%, hrana i bezalkoholna pića za 0,8%, rekreacija i kultura za 0,5%, te zdravstva za 0,1%.

Snižanja cijena, u prosjeku, su zabilježena samo u odjeljcima odjeće i obuće za 6,5% i obrazovanja za 0,5%.

Pokrivenost uvoza izvozom 51,8%

Bosna i Hercegovina je u prvih pet mjeseci ove godine ostvarila izvoz u vrijednosti od tri milijarde i 126 miliona KM, što je za 7,2% manje u odnosu na isti period prethodne godine.

Prema podacima Agencije za statistiku BiH, u tom periodu, uvoz je iznosio šest milijardi i 38 miliona KM, što je za 1,2% više u odnosu na isti period prethodne godine. Pokrivenost uvoza u tom periodu bila je 51,8%.

U prvih pet mjeseci ove godine BiH je u robnom prometu s inostranstvom ostvarila trgovinski deficit u vrijednosti od dvije milijarde i 911 miliona KM, što je za 12,1% više nego u istom periodu prethodne godine.

Najznačajniji vanjskotrgovinski partneri BiH i dalje su Hrvatska i Njemačka.

Više građevinskih radova

Vrijednost novih narudžbi koje su građevinske firme iz BiH imale u inostranstvu u prvom kvartalu ove godine u odnosu na prethodni kvartal veća je za 182,4 posto, podaci su Agencije za statistiku BiH.

Vrijednost izvršenih građevinskih radova u inostranstvu u prvom kvartalu ove godine u odnosu na isti period prethodne godine veća je za 21,6 posto.

Prema vrstama građevina, u prvom kvartalu 2012. godine, od ukupno izvršenih građevinskih radova na zgrade otpada 20,7 posto, a na ostale građevine 79,3 posto.

Od ukupne vrijednosti izvršenih građevinskih radova u prvom kvartalu 2012. godine, na zemlje Evrope odnosi se 59,4 posto, na zemlje Afrike 35,9 posto i na zemlje Azije 4,7 posto.

U zemljama Evrope u ukupno izvršenim građevinskim radovima objekti visokogradnje učestvuju sa 34,9 posto, a objekti niskogradnje sa 65,1 posto.

Indeks potrošačkih cijena

Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, ukupan indeks potrošačkih cijena u maju nije se mijenjao u odnosu na prethodni mjesec. Posmatrano po odjeljcima COICOP klasifikacije (Classification of Individual Consumption by Purpose), rast cijena registrovan je u odjeljku hrana i bezalkoholna pića za 0,4%, stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti i ostala dobra i usluge za 0,3%.

U odjeljku odjeća i obuća cijene su niže za 1,5%, prevoz za 1,1% i rekreacija i kultura za 0,1%. U ostalim odjeljcima cijene se nisu mijenjale u ovom mjesecu.

Ukupan indeks potrošačkih cijena u maju viši je za 2,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine i za 1,7% u odnosu na decembar 2011. godine.

Za pet mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine ukupan indeks potrošačkih cijena je viši za 2,3%, a u posljednjih dvanaest u odnosu na prethodnih dvanaest mjeseci viši je za 3,1%.

Ukupan indeks potrošačkih cijena u maju viši je za 2,3% u odnosu na prosjek 2011., a u odnosu na prosjek 2010. godine viši je za 5,9%.

Indeksi cijena proizvođača industrijskih proizvoda

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u maju viši je za 0,2% u odnosu na prethodni mjesec.

Posmatrano prema glavnim industrijskim grupacijama, indeks cijena intermedijarnih proizvoda osim energije viši je za 0,2%, a energije i netrajnih proizvoda za široku potrošnju za 0,1%.

U ostalim grupacijama indeksi cijena se nisu mijenjali.

Posmatrano prema područjima KD-a, indeks cijena je viši u području vađenja ruda i kamena za 0,3%, a u području prerađivačke industrije za 0,1%.

U području proizvodnje i snabdijevanja električnom energijom, plinom i vodom indeks cijena se nije mijenjao.

Posmatrano po oblastima, rast indeksa cijena registrovan je kod proizvodnje električnih mašina i aparata d.n. za 3,7%, vađenja uglja i lignita; vađenja treseta za 0,6%, proizvodnje hemikalija i hemijskih proizvoda za 0,3%, proizvodnje prehrambenih proizvoda i pića, prerade drveta i proizvoda od drveta i pluta, osim namještaja; proizvodnje predmeta od slame i pletarskih materijala za 0,2%, proizvodnje celuloze, papira i proizvoda od papira i proizvodnje ostalih proizvoda od nemetalnih minerala za 0,1%.

Pad indeksa cijena registrovan je kod proizvodnje koksa, derivata nafte i nuklearnog goriva za 3,2%, reciklaže za 1,2%, štavljenja i obrade kože; proizvodnje kofera i ručnih torbi, sedlarskih i saračkih pr-

oizvoda i obuće za 0,6%, proizvodnje baznih metala za 0,3% i proizvodnje proizvoda od gume i plastičnih masa za 0,1%.

U ostalim oblastima indeksi cijena se nisu mijenjali u ovom mjesecu.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u maju viši je za 4,7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, a u odnosu na decembar/prosinac 2011. godine viši je za 1,2%.

Za pet mjeseci ove u odnosu na isti period prethodne godine ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda viši je za 2,6%, a u posljednjih dvanaest u odnosu na prethodnih dvanaest mjeseci viši je za 3,7%.

Ukupan indeks cijena proizvođača industrijskih proizvoda u maju viši je za 2,2% u odnosu na prosječan indeks iz 2011. godine. U odnosu na decembar 2006. godine (bazni mjesec) viši je za 11 %.

Blagi porast pokrivenosti uvoza izvozom

Federacija BiH je u maju ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 462.022 hiljade KM, što je za 26.848 hiljada KM ili 6,2% više u odnosu na april, odnosno za 406 hiljada KM ili 0,1% manje u odnosu na maj prethodne godine. U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 865.736 hiljada KM, što je za 7.419 hiljada KM ili 0,8% manje u odnosu na april, odnosno za 16.155 hiljada KM ili 1,8% manje u odnosu na maj prethodne godine.

Od januara do maja izvoz je prosječno svakog mjeseca rastao za 4,4%, a uvoz je prosječno rastao za 7%.

Učešće Federacije BiH u ukupnom izvozu Bosne i Hercegovine za maj je 65,4%, a u ukupnom uvozu 65,8%.

U istom mjesecu pokrivenost uvoza izvozom u Federaciji BiH je 53,4% i viši je za 3,6% u odnosu na april kada je bila 49,8%.

Proizvodnja i prodaja drvnih sortimenata

Ukupna proizvodnja šumskih sortimenata od januara do maja ove u odnosu na isti period prošle godine manja je za 117.000 m³ ili 15,7%. Proizvodnja sortimenata od četinara manja je za 70.000 m³ (19,4%), dok je proizvodnja sortimenata od lišćara manja za 47.000 m³ (12,2%).

Ukupna prodaja šumskih sortimenata u ovom u odnosu na isti period lani manja je za 120.000 m³ (17,2%).

Prodaja sortimenata od četinara manja je za 75.000 m³ (22%) dok je prodaja sortimenata od lišćara manja za 44.000 m³ (12,4%).

Razvoj alternativnih načina rješavanja sporova

Razvoj alternativnih načina rješavanja sporova je od posebnog interesa za svaku državu članicu i kandidata za pridruživanje Evropskoj uniji zbog utjecaja tog sistema na nacionalno pravosuđe, na gospodarsko-socijalni razvoj i na međunarodnu pravosudnu saradnju

Alternativni načini rješavanja sporova direktno doprinose ostvarenju prava na pravično suđenje u razumnom roku koje je zagarantovano Konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Poticanje, izvansudskog rješavanja sporova, gdje je to prikladno, doprinosi smanjenju radnog opterećenja sudova (Preporuka Vijeća Evrope o spriječavanju i smanjivanju prekomjernog opterećenja sudova R (86) 12). Olakšavanjem i poticanjem, gdje je to prikladno, medijacije i ostalih alternativnih načina rješavanja sporova, pojednostavljuje se i ubrzava sudski postupak. (Preporuka Vijeća Evrope o mjerama za povećanje dostupnosti pravosuđa R (81) 7).

Dostupnost pravosuđa je jedan od glavnih ciljeva Evropske unije na uspostavljanju područja slobode, sigurnosti i pravde, gdje fizičke i pravne osobe neće biti onemogućene ili ošabrene u izvršavanju svojih prava neusklađenošću ili složenosti pravnog i upravnog sistema država članica. Načelo „dostupnosti pravosuđa“ u širem smislu mora uključivati i promicanje dostupnosti prikladnih postupaka rješavanja sporova za pojedince i poslovne subjekte, a ne samo dostupnost pravosudnog sistema (Nacrt Direktive EU o medijaciji u građanskim i trgovačkim predmetima COM (2004) 718). Razvojem alternativnih načina rješavanja sporova, građanima i pravnim osobama se omogućava da, uz sudski postupak, mogu izabrati i druge postupke za rješavanje sporova, koji zbog brzine, jednostavnosti i troškova mogu biti prikladniji od samog sudskog postupka.

Alternativni načini rješavanja sporova potiču stvaranje tolerantnog okruženja, očuvanje dobrih odnosa između stranaka u sporu (trgo-

vački sporovi), smanjenje ekonomskog i društvenog troška (porodični sporovi), rješavanje interesnih sporova koji se ne mogu rješavati u sudskom postupku (kolektivni radni sporovi).

Osiguravanjem mehanizama za izvansudsko rješavanje sporova s međunarodnim elementom, posebno u porodičnim, trgovačkim i potrošačkim sporovima, doprinosi se međunarodnoj suradnji u skladu s mjerama Evropske unije na stvaranju „područja slobode, sigurnosti i pravde“.

Organiziranje, održavanje i razvoj alternativnih načina rješavanja sporova, u skladu s načelima koja garantuju kvalitet usluge izvansudskog načina rješavanja sporova, pravo su i obveza nadležnih državnih tijela, organizacija koje pružaju usluge alternativnog načina rješavanja sporova, te profesionalnih udruženja čiji se članovi mogu naći u interesnim i pravnim sporovima.

Međunarodna saradnja

Vijeće Evrope razvija međunarodnu suradnju na povećanju efikasnosti nacionalnih pravosuđa i povećanju dostupnosti pravosuđa, pri čemu alternativni načini rješavanja sporova zauzimaju važno mjesto.

Preporuka Vijeća Evrope o porodičnoj medijaciji (R (98) 1), uvažavajući povećani broj porodičnih sporova, štetne posljedice spora za porodicu, visok društveni i ekonomski trošak za državu, potrebu da se osigura zaštita interesa i dobrobiti djece, preporučuje državama članicama da potiču obiteljska mirenja, odnosno ojačaju postojeći sistem porodičnog mirenja. Preporuka određuje osnovne principe porodičnog mirenja. Države bi trebale osigurati mehanizme za izbor i obučavanje miritelja, te nadzirati standarde koje miritelji moraju postići.

Preporuka Vijeća Evrope o mirenju u građanskim predmetima (R (2002) 10) preporučuje državama članicama da omoguće mirenje u građanskim predmetima gdje god je to moguće, te da poduzmu sve mjere koje smatraju nužnim za provedbu osnovnih načela ove Preporuke. Preporuka se odnosi na sve pred-

mete koji uključuju građanska prava i obveze, uključujući trgovačke, potrošačke i radne predmete. Države trebaju osigurati standarde za izbor, odgovornost, obučavanje i kvalifikacije miritelja, kao i informirati građane o mirenju, posebno o efikasnosti i troškovima mirenja.

Preporuka Vijeća Evrope o mirenju u kaznenim predmetima (R (99) 19), uvažavajući prednosti mirenja, potrebu aktivnijeg uključivanja oštećenog i osumnjičenog u kazneni postupak, pravo oštećenog na ispriku i odštetu, važnost jačanja osjećaja odgovornosti kod počinitelja kaznenog djela, preporučuje državama članicama da kod razvoja mirenja u kaznenim predmetima uvažavaju načela navedena u preporuci. Pod uvjetom da oštećeni i osumnjičeni pristanu na mirenje, mirenje bi trebalo omogućiti dostupnim u svim fazama kaznenog postupka. Usluga mirenja mora udovoljavati određenim standardima i etičkim pravilima, te je potrebno nadzirati postupak odabira, obučavanja i ocjenjivanja miritelja.

Preporuka Vijeća Evrope o alternativama sudskom postupku između upravnih tijela i privatnih stranaka (R (2001) 9) preporučuje državama strankama da potaknu postupke izvansudskog rješavanja sporova u upravnim sporovima (upravni akti, ugovori, novčane naknade) kad je to moguće. Primjena nekih alternativnih načina rješavanja sporova može se propisati kao preduvjet za započinjanje pravnog postupka.

Evropska unija

Poticanje alternativnih načina rješavanja sporova je jedan od političkih prioriteta Evropske unije, što je potvrđeno i donošenjem Zelene knjige o alternativnim načinima rješavanja sporova u građanskom i trgovačkom pravu i isticanjem važnosti izvansudskog načina rješa-

vanja sporova u Zelenoj knjizi za dostupnost potrošača pravdi i rješavanju potrošačkih sporova.

Direktiva EU o prekograničnim kreditnim transferima (97/5/EC) propisuje, između ostalog, obvezu za države članice da osiguraju odgovarajuće i efikasne postupke žalbe i naknade štete za rješavanje mogućih sporova između korisnika i finansijskih institucija.

Nacr Direktive EU o mirenju u građanskim i trgovačkim predmetima (COM (2004) 718) ima za cilj omogućiti dostupnost rješavanja sporova promicanjem korištenja mirenja i osigurati čvrste odnose između postupka mirenja i sudskog postupka. Države članice morale bi osigurati efikasnu kontrolu pružanja medijacijskih usluga, kao i promicati obučavanje miritelja.

Akcijski plan za dostupnost potrošača pravdi i rješavanje potrošačkih sporova na jedinstvenom tržištu potvrdio je važnost izvansudskih mehanizama za zaštitu prava potrošača.

Direktiva EU o nalogima za zaštitu potrošačkih interesa (98/27/EC) obvezuje države da moraju omogućiti neovisnim javnim tijelima i organizacijama potrošača da poduzmu mjere protiv određenih poslovnih postupanja.

Preporuka Komisije EU o načelima za tijela koja provode izvansudski način rješavanja potrošačkih sporova (98/257/EC) navodi sljedeća načela: neovisnost, transparentnost, raspravnost, efikasnost, zakonitost, dispozitivnost, zastupanje.

Preporuka Komisije EU o načelima tijela za izvansudsku nagodbu koja provode dogovorno rješavanje potrošačkih sporova (2001/310/EC) navodi načela: neovisnost, transparentnost, učinkovitost, pravičnost.

Pripremila: Mira IDRIZOVIĆ

19. generalni BH sajam
19th General B&H Fair

ZEPS

2012

Zenica, 2-6.10.2012.

Specijalna tema sajma:

Energetska efikasnost; korišćenje obnovljivih izvora energije - zelena energija i zaštita okoliša; elektro i mjerno-regulaciona oprema; uređaji i aparati po klasama; energetski audit; banke i fondovi za finansiranje

Centralni prateći događaj sajma:

Konferencija "Energetska efikasnost i obnovljivi izvori energije – od teorije do prakse"

www.zeps.com
info@zeps.com
032/247-770